

Lollandsk gruppe vil give CBS-rapport nyt liv

Gruppe af landmænd fra Lolland har fået foretaget en såkaldt »second opinion« af rapporten om landbrugets rammevilkår, som for et år siden ellers blev skrindlagt af ledelsen på CBS.

RAMMEVILKÅR

AF LASSE EGE PEDERSEN

■ Kig dog til Sverige.

Sådan lyder det fra en gruppe landmænd fra Lolland, der netop nu forsøger at puste nyt liv i CBS-rapporten om landbrugets rammevilkår, hvis endelige version aldrig udkom.

En foreløbig rapport fra august 2016 konkluderede dog, at danske landmænd siden 1996 har tabt milliarder af kroner som følge af de rammevilkår, som de har arbejdet under frem mod 2016 sammenlignet med blandt andet de forhold, som landmænd i Skåne i Sverige har arbejdet under.

Det skyldes ikke mindst, konkluderede rapporten blandt andet, at de svenske landmænd ikke har været underlagt gødningskvoter, som man er i Danmark.

En gennemsnitlig dansk plantejendom manglede på 20 år 10,5 millioner kroner, lød det i CBS-rapporten.

To svenske har vurderet

Gruppen af lollandske landmænd, heriblandt grevinde Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs, der er ejer af Halsted Kloster Gods på Lolland, hvorfra man driver over 1.000 hektar med planteavl, har blandt andet fået to

professorer fra Sveriges Lantbruksuniversitet til at gennemgå rapportens afsnit omkring danske kvælstofrestriktioner.

De to professorer Holger Kirchmann og Lars Bergström skriver i deres vurdering af den foreløbige CBS-rapport, at det er en rapport, som indeholder en omfattende samling af baggrundsmateriale omkring kvælstofgødningsbruget i dansk landbrug.

De to savner dog, at rapporten inddrager mere omkring, hvilke parametre der også har betydning for kvaliteten af vandmiljøet. Desuden mener de, at rapporten kunne have været gjort mere læsevenlig.

De to svenske professorer skriver dog, at mindre brug af gødning ikke er en garanti for bedre vandkvalitet. Det er bedre at tilpasse intensiteten af gødsning til afgrødens behov.

- De to svenske forskere har kigget på det, og set på om landbruget i Danmark er sammenlignelige med landbruget i Skåne, og det er det jo. Derfor er det også interessante ting, som er kommet frem, siger Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs.

Korrekt indhold

Hun fortæller, at hun nu med udgi-

velsen af denne »second opinion« håber at få skabt fokus på, at man altså godt kan gøre som i Sverige, og stadigvæk leve op til EU's krav.

Udover de to svenske forskere, så har gruppen fra Lolland også fået den statsautoriserede revisor, seniorpartner Jann Mikkelsen, BDO, Hjørring, til at gennemgå rapportens afsnit, hvor der bliver set på afsnittene omkring skatter og afgifter og den samfundsøkonomiske betydning.

»Det er min sammenfattende vurdering, at der er belæg for de trufne konklusioner i forhold til de forudsætninger, der er beskrevet og anvendt ved rapportens tilblivelse,« skriver han.

Rune Munck Andersen fra Patriotisk Selskab har i lighed med de to svenske professorer beskæftiget sig med, om forholdene i Skåne og Danmark kan sammenlignes.

Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs fortæller, at man også havde inviteret Danmarks Naturfredningsforening til at komme med sin faglige vurdering af CBS-rapporten, men her blev gruppen afvist.

- Det var ikke noget med videnskabelig uredelighed, som var årsag til, at projektet ikke blev færdiggjort. Og vi synes, at det var et spændende projekt, men skulle vi henvise til det, så var vi også nødt til at sikre os, at det så også var i orden, siger Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs, der i øvrigt også er tidligere V-borgmester i den nu hedengangne Højreby Kommune og i øvrigt også ind til for to år siden hofdame for Dronning Margrethe.

Ikke længere forbundet

I maj sidste år lød det fra direktør i Bæredygtigt Landbrug Hans Aarestrup, at man fra hans organisation var færdig med at beskæftige sig med CBS-rapporten, efter at man havde fremlagt det omfattende datamateriale, som lå til grund for rapporten, på organisationens hjemmeside. Han fortalte her, at enhver dog skulle være velkommen til at hive den frem igen, hvis man ønskede det.

- Udfordringen vil dog være, at hvis rapporten kommer frem, så vil man igen få en kæmpe polemik om alt muligt andet end rapportens indhold, sagde han dog samtidig.

Til spørgsmålet om Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs ikke netop frygter, at det kan blive tilfældet, lyder det:

- CBS-rapporten blev offentliggjort i august 2016 med CBS-logo og det hele. Men nu er det jo bare en rapport om rammevilkår. Det er et forskningsmæssigt arbejde, som peger på nogle ting, der er absolut aktuelle og relevante.

Hun peger i samme ombæring på, at det er særdeles interessant, at danske landmænd betaler så mange afgifter og skatter, som nabolande slet ikke har, at det næsten svarer til, at

man betaler landbrugsstøtten tilbage til statskassen.

Finansiering

Udover Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs er det Ole Hald, Bremersvold i Holeby, og Rupert Reventlow-Grinling fra Sakskøbing, der står bag udarbejdelsen af det nye kompendium, som de også selv har finansieret af egen lomme.

Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs oplyser, at ingen af de tre har tilknytning til den oprindelige styregruppe, som hjulpet på vej af Bæredygtigt Landbrug fik en bevilling fra Promilleafgiftsfonden til at lave projektet.

På hjemmesiden Omlandbruget. nu kan man finde det nye kompendium, hvor man også kan finde de anbefalinger, som den lollandske gruppe kommer med. Det gælder blandt andet afskaffelse af kvælstofkvoter og gødningsregnskaber.

Over for Effektivt Landbrug har CBS flere gange fastholdt, at grunden til, at den endelige version af rapporten aldrig blev udgivet, er, at kvaliteten af den var for dårlig.

lasse@effektivtlandbrug.dk
telefon 61 22 67 35

Sagaen om CBS-rapporten

- 27. august 2014: Bæredygtigt Landbrug søger støtte til projektet »Dansk Landbrugs rammevilkår og konkurrenceevne« i Promilleafgiftsfonden
- 15. oktober 2014: Bæredygtigt Landbrug får tilsagn om støtte
- 2015: Projektet støder i løbet af året ind i uforudsete ændringer på CBS, der er hyret til at samle data og udarbejde en uvildig rapport. Fristen for projektets afslutning bliver rykket til 31. december 2016
- 2. august 2016: Lektor Troels Troelsen præsenterer delrapport om rammevilkår
- 24. august 2016: To forskere fra Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet, Jesper S. Schou og Bo Jellesmark Thorsen, kalder i et debatindlæg på Altinget delrapporten om landbrugets rammevilkår for ubrugelig
- Efteråret 2016: Flere sår kraftigt tvivl om især uvildigheden bag CBS-rapporten og manglende kildehenvisninger
- 28. oktober 2016: Troels Troelsen bekræfter overfor Effektivt Landbrug, at han stopper som lektor på CBS fra sommeren 2017. Han fortæller, at det skyldes alderdom, og intet har med kritik af rapporten at gøre
- 12. december 2016: CBS igangsætter undersøgelse af rapporten om, hvorvidt god forskningsmæssig skik er overholdt
- 22. december 2016: CBS melder ud, at rapporten ikke når at blive færdig til tiden, og aldrig vil blive udgivet
- 19. januar 2017: Promilleafgiftsfonden meddeler, at man vil kræve cirka 400.000 kroner tilbage fra Bæredygtigt Landbrug. Det er den del, der er gået til CBS
- 10. marts 2017: Bæredygtigt Landbrug offentliggør de data, der har ligget til grund for rapporten
- 28. marts 2017: CBS' interne udvalg konkluderer, at der ikke er sket videnskabelig uredelighed i arbejdet med rapporten. Man kritiserer dog Troels Troelsen for en række andre forhold
- 20. maj 2017: Økonom Bjarne Brønserud, der har leveret beregninger til Troels Troelsen, vil have rapporten færdiggjort udenom CBS. Både Bæredygtigt Landbrug og L&F afviser alt om at genoplive rapporten
- 13. december 2017: En gruppe af lollandske landmænd med grevinde Jytte Krag-Juel-Vind-Frijs i spidsen offentliggør et kompendium på hjemmesiden Omlandbruget.nu, hvor den foreløbige version af CBS-rapporten bliver vurderet

»Det er min sammenfattende vurdering, at der er belæg for de trufne konklusioner i forhold til de forudsætninger, der er beskrevet og anvendt ved rapportens tilblivelse,« skriver statsautoriseret revisor Jann Mikkelsen fra BDO, Hjørring, der har gennemgået flere afsnit i den omstridte CBS-rapport, som en gruppe landmænd lige nu forsøger at få genoplivet.